

Sygn. akt I C 1112/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 października 2015 roku

Sąd Rejonowy w Świdnicy I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Wojciech Zatorski

Protokolant: Dominika Ćwieląg

po rozpoznaniu w dniu 23 października 2015 roku w Świdnicy

na rozprawie sprawy z powództwa **K. K. (1)**

przeciwko **E. B.**

o zapłatę

I. powództwo oddała;

II. zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sygn. akt I C 1112/15

UZASADNIENIE

K. K. (1) wniosła o zasądzenie od E. B. kwoty 1 000 złotych tytułem zadośćuczynienia za zniesławienie i naruszenie dóbr osobistych, zarzucając pozwanej, że jako Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy (...) w Ś. nadużyła władzy i poświadczyła nieprawdę wprowadzając w błąd urzędników państwowych (dzielnicowego i sędziego) oraz była lekarzką powódki (k.2).

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i obciążenie powoda kosztami procesu (k. 19). Podniosła, że jest kierownikiem (...), w ramach swoich obowiązków ma prawo kierowania do sądu opiekuńczego wniosków w sprawie leczenia stosownie do postanowień ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, na wniosek Sołtysa i Rady Sołeckiej istotnie złożyła do SR w/m wniosek o wydanie postanowienia w przedmiocie leczenia powódki, zatem sprawa niniejsza jest zemstą powódki; podniosła zarzut braku legitymacji biernej (k. 20).

Sąd ustalił, co następuje:

E. B. jest Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy (...) ((...)) w Ś..

Bezsporne

Wnioskiem z daty 24.03.2015r. (...) wystąpił do III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich SR w Świdnicy o wydanie postanowienia w sprawie leczenia psychiatrycznego K. K. (1). We wniosku wskazano na przepis art. 29 ust. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego i podano następujące okoliczności. Dnia 28.01.2015r. do Ośrodka wpłynęło pismo Sołtysa i Rady Sołeckiej K. o podjęcie działań wobec powódki w kierunku skierowania jej na leczenie; była ona już kilkakrotnie leczona psychiatrycznie i w okresie leczenia stan jej zdrowia ulegał poprawie, co usprawniło jej funkcjonowanie w środowisku; od pewnego czasu stan jej zdrowia uległ pogorszeniu, co wynika prawdopodobnie z zaprzestania przyjmowania leków; stała się agresywna i napastliwa, nęka rodzinę i mieszkańców K., dochodziło do

awantur i scysji z mieszkańcami; były częste interwencje policji; powódka założyła na swojego męża tzw. niebieską kartę i podała go o leczenie przeciwalkoholowe; procedura niebieskiej karty została wszczęta przez Zespół (...), który opracował plan pomocy na rzecz rodziny; rodzina powódki żyje w ciągłym strachu, a nie jest w stanie wpłynąć na powódkę o podjęcie przez nią leczenia; powódka nęka członków Rady Sołeckiej, odgraża się i zastrasza rodzinę oraz mieszkańców. Wniosek z upoważnienia Kierownika (...) podpisał pracownik socjalny.

Do wniosku dołączono zaświadczenie lekarza psychiatry z 11.03.2015r. (w (...) 17.03.2015r), z którego wynika, że powódka leczy się w sposób niezdyscyplinowany, robi długie przerwy; w oparciu o pisemną informację (...) i znajomość sprawy ze strony lekarza, konieczne jest objęcie powódki leczeniem w trybie wnioskowym.

Następnie pismem z 31.03.2015r. (...) dołączył brakujący egzemplarz wniosku. Pismo podpisała pozwana jako kierownik (...).

Postanowieniem z 02.04.2015r. SR w/m Wydział III Rodzinny i Nieletnich dopuścił dowód z opinii biegłych psychiatrów w celu ustalenia stanu zdrowia psychicznego powódki, w szczególności, czy jej nieprzyjęcie do szpitala spowoduje pogorszenie stanu zdrowia, zaś przyjęcie do szpitala przyniesie poprawę zdrowia opiniowanej. Postanowieniem z 11.09.2015r. sąd wyłączył powołanych biegłych od dalszego opiniowania w sprawie.

Dowód:

- wniosek k. 4,
- zaświadczenie k. 5,
- postanowienie k. 6 i 100,
- pismo (...) k.3.

Powódka złożyła skargę na lekarza psychiatrę J. K., wydającą zaświadczenie z daty 11.03.2015r. do Prezesa CUM Eskulap, a także skargę do Wójta Gminy Ś. na działania Kierownika (...). Wójt uznała skargę za bezzasadną, wskazując na działanie na podstawie przepisów prawa i w oparciu o posiadana dokumentację.

Powódka złożyła też pismo do sądu rodzinnego zarzucając, że wniosek (...) o objęcie jej leczeniem zawiera błędy, a sołectwo w K. wraz z Sołtysem jest stroną winnej sprawie cywilnej

Dowód:

- skarga k. 8,
- pismo Wójta Gminy Ś. k.11.

W ramach procedury niebieskiej karty pracownicy socjalni (...) dnia 13.09.2013r. udzielali powódce informacji o możliwej pomocy psychologicznej, socjalnej i prawnej, a także, iż rodzina powódki zostaje objęta wsparciem Policji i instytucji pomocowych.

Pismem z 19.09.2013r. Sołtys K. poinformował (...), że o pomoc zwrócił się mąż powódki R. K. (1), który podał, że żona zaprzestała brać leki i stała się agresywna wobec członków rodziny, rzucała garnkami, krzyczała, szalała, wyzywała, wyrzuciła z domu synową, wcześniej poparzyła go wrzątkiem, awantury zaczęły się nasilać, rodzina jest bezsilna. W tym samym dniu Sołtys K. oświadczenie tej samej treści, co w w/w piśmie, złożył do protokołu.

Pismem z 20.09.2015. mąż powódki zwrócił się do Zespołu (...) ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i interwencję wobec powódki, wskazując na jej leczenie i zaprzestanie brania leków od sierpnia 2015r. co spowodowało pogorszenie jej stanu zdrowia, gwałtowność, agresję. Mąż powódki zgłosił się także do (...), gdzie sporządzono notatkę o analogicznej treści; męża powódki pouczono m.in. o potrzebie skompletowania dokumentacji medycznej oraz o

konieczności kontaktu z lekarzem psychiatrą. Ponadto męża powódki pouczono o możliwości złożenia wniosku o leczenie żony.

Dnia 24.09.2013r. do (...) zatelefonował nie znany rozmówca, proszący o pozostanie anonimowym, wskazując na regularne wszczynanie awantur domowych przez powódkę. Dnia 12.09.2014r. do (...) zadzwonił mężczyzna, podający się za mieszkańca K., który poinformował o agresywnym zachowaniu powódki, która grozi mu i jego rodzinie, a w związku z tym on obawia się o bezpieczeństwo swoje i rodziny

Dnia 29.10.2013r. do (...) zgłosił się mąż powódki i podał, że rodzina jest ofiarą choroby powódki, która - gdy bierze leki - jest w miarę w porządku, a gdy tego nie robi, to nie ma życia. Mąż powódki przyznał, że ma problem z alkoholem. Pouczono męża powódki o objęciu rodziny wsparciem.

W wyniku wywiadu środowiskowego w K. dnia 22.09.2014r. i w drodze rozmowy z Sołtysem ustalono, że powódka zakłóca spokój rodzinie i mieszkańcom wsi. Ponadto Sołtys poinformował, że powódka pozostaje w konflikcie zarówno z Sołtysem, jak i Radą Sołecką w związku z wykonaniem wieńca dożynkowego. Powódka nachodzi osobę będącą sołtysem w miejscu jej zamieszkania, co zostało zgłoszone dzielnicowemu, gdyż Sołtys obawia się powódki.

Rodzina powódki jest dotknięta zarówno chorobą alkoholową R. K., jak i skutkami choroby psychicznej K. K..

Dnia 22.01.2015r. odbyło się zebranie Rady Sołeckiej K., na którym omówiono sprawę rodziny K., bowiem do Sołtysa i członków Rady wpływają zgłoszenia od zaniepokojonych mieszkańców, z których wynika, że w tej rodzinie dzieje się źle, gdyż powódka jest osobą chorą psychicznie, a jej mąż ma problem z alkoholem. W rodzinie tej często dochodzi do awantur i interwencji Policji; mąż powódki grozi, że ją zabije a sam popełni samobójstwo, gdyż z żoną nie ma już życia. Powódka natomiast na przystanku nagabuje czekające na autobus do szkoły dzieci, które się jej boją, nachodzi ludzi po domach, wiele osób zmuszonych jest jej unikać, nie chcą, aby podała ich do sądu, oczekują od Sołtysa i Rady podjęcia konkretnych działań. W efekcie podjęto wniosek o wystąpieniu do (...) o podjęcie działań w ramach kompetencji Ośrodka. W następstwie Sołtys i (...) Sołecka K. zwrócili się do (...) w Ś. o podjęcie działań w celu skierowania powódki na leczenie psychiatryczne.

Dowód:

- protokół k. 37,
- pismo sołtysa K. k. 38-39 i protokół k.40,
- pismo R, K. k. 41-42 i notatka służbowa k. 43,
- notatka k.44, 77
- protokół k. 45, 46, 78,
- zeznania M. K. i B. Z.-B. k 123 /protokół elektroniczny; zapis skrócony – k. 120/
- pismo Sołtysa i Rady Sołeckiej k. 79,
- protokół k. 80-81.

W wydanych na potrzeby postępowania karnego z 2005r. i 2006r. (w którym powódka była oskarżona o znęcanie nad mężem i synem) opiniach psychologicznych i psychiatrycznej stwierdzono u niej chorobę psychiczną w postaci zaburzeń maniakalno-urojeniowych, chorobę afektywną dwubiegunową i wymóg leczenia psychiatrycznego.

Wcześniej powódka przebywała na leczeniu psychiatrycznym od 21.07 do 16.08. 2005r.

Dowód:

- opinie psychologiczne k.50-55, 61-71,
- opinia psychiatryczna k. 7576
- karta informacyjna k.58,
- postanowienia (k.57-59).

W okresie: 08.10.2014 – 08.03.2015 powódka zgłosiła na Policji 5 interwencji w związku z nietrzeźwością męża, który urządził awanturę.

W SR w Świdnicy toczy się postępowanie w sprawie przymusowego leczenia męża powódki.

Dowód:

- wykaz interwencji k.95.

Sąd zważył :

Powództwo jest niezasadne.

Ochronę dóbr osobistych normują przepisy art. 23-24 kodeksu cywilnego /dalej: k.c./. Zgodnie z art. 23 k.c. dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. Z kolei stosownie do art 24 § 1 k.c. ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny.

Na podstawie w/w przepisów można zatem postawić tezę ogólną, iż w przypadku bezpodstawnego, bezprawnego skierowania do sądu wniosku o objęcie kogoś leczeniem psychiatrycznym, mogą zostać naruszone /lub choćby zagrożone/ jego dobra osobiste, tj. wolność (prawo do bycia wolnym od niepokojenia takimi dotyczącymi go wnioskami) i cześć (w postaci godności, dobrego imienia, itp.).

Przypomnieć jednak należy, iż powódka pozwała osobę fizyczną, a pozwana wykonywała kwestionowane czynności nie jako osoba fizyczna, lecz jako kierownik (...), zaś do kompetencji tej jednostki należy m.in. kierowanie wniosków o leczenie psychiatryczne osób objętych wsparciem społecznym, a ta okoliczność nie była kwestionowana w sprawie.

Zgodnie z art. 417 § 1 k.c. za niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa.

Kwestionowane przez powódkę pismo, tj. wniosek do sądu rodzinnego, pochodziło tymczasem nie od pozwanej, lecz od jednostki samorządowej, którą pozwana kieruje. Powódka skierowała więc swoje żądania przeciwko niewłaściwej osobie.

Dodać należy, że zgodnie z treścią art. 29 ust. 3 ustawy z dnia 19.08.1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (j.t. Dz.U.2011.231.1375 ze zm.), w stosunku do osoby objętej oparciem społecznym, o którym mowa w art. 8, wniosek o leczenie może zgłosić również organ do spraw pomocy społecznej (a objęcie rodziny powódki wsparciem jest poza sporem), co oznacza, że wystosowanie do sądu spornego wniosku leży w kompetencjach (...).

Sąd dostrzega, że procedura wsparcia społecznego dotyczyła zarówno powódki, jak i jej męża, który zresztą nie taił przed pracownikami (...) problemów z alkoholem, zatem powódka może mieć wątpliwości, dlaczego wnioskiem o leczenie skierowanym do Wydziału Rodzinnego Sądu Rejonowego w Świdnicy objęto tylko ją (zwłaszcza wobec problemu alkoholowego męża), a w konsekwencji, czy motywem powyższego nie są wskazywane przez powódkę nieporozumienia, wręcz konflikty w środowisku gminnym, zwłaszcza na tle konsekwencji wykonywania wieńca dożynkowego. Zauważyć jednak należy, iż kwestia ta nie przedstawia się tak, jak opisuje ją powódka, gdyż z zeznać policjanta-dzielnicy (k. 120) wynika, że epizod ten miał swój ciąg dalszy w postaci wizyt powódki u Sołtysa / a wręcz nachodzenia go /. Osoba pełniąca tę funkcję obawiała się powódki, co uznać należy za wiarygodne, skoro bez potrzeby nie zgłaszałyby tego dzielnicy. Świadek jest przy tym osobą wiarygodną nie tylko z racji zawodu, lecz także dlatego, że nie należy do kręgu mieszkańców wsi. Ponadto oczekiwania powódki co do zakresu badania/sprawdzenia przez (...) okoliczności stanowiących podstawę wniosku i stopnia ich uprawdopodobnienia są nazbyt wygórowane. Jeżeli bowiem zapatrywania powódki przyjmować konsekwentnie i w całej rozciągłości, występowanie ze spornym wnioskiem do sądu (a i sam sąd) byłyby zbędne, skoro (...) musiałby w istocie zgromadzić takie dane, które dawałyby pewność schorzenia powódki i jego możliwych następstw, w szczególności uzasadniających potrzebę, a wręcz konieczność leczenia.

(...) tymczasem zgromadził dane wskazujące na zasadność spornego wystąpienia.

Z dokumentacji przesłanej do (...) przez S. wynika, że istotnie zachodziły okoliczności uzasadniające podjęcie dalszych, intensywniejszych działań, aniżeli czynności podjęte dotychczas, skoro te nie okazały się skuteczne (dalsze awantury, skargi, itp.). Z kolei z zaświadczenia lekarskiego z 11.03.2015r. wynikała potrzeba objęcia powódki leczeniem. (...) nie ma przy tym kompetencji medycznych do oceny/weryfikacji dokumentacji psychiatrycznej, ani też kompetencji do samodzielnego powoływania opinii biegłych psychiatrów w celu weryfikacji przedłożonego zaświadczenia, jak i zasadności wystąpienia ze spornym wnioskiem. Wobec powyższego przeprowadzona przez powódkę krytyka działań (...) i oczekiwań, co jeszcze należałoby w tej sprawie zrobić przed skierowaniem spornego wniosku jest nazbyt daleko idąca.

Przyjętych ocen nie zmienia również wskazywana przez powódkę okoliczność w postaci zakończenia postępowania przed sądem rodzinnym. Wniosek złożony przez (...) /czy jakkolwiek inną osobę lub instytucję/ nie musi przecież zostać uwzględniony przez sąd, co oznacza, że jednostka gminna nie ma możliwości zebrania takich danych, które zawsze dadzą gwarancję uwzględnienia wniosku, jak zdaje się oczekiwać powódka, skoro również sąd po przeprowadzeniu stosownego postępowania może uznać, że nie zachodzi potrzeba leczenia powódki. W konsekwencji wszystkie argumenty powódki dotyczące opinii biegłych oraz leczenia męża, a wynikające z dołączonych przez nią pism składanych w sprawach opiekuńczych (k. 100-105), jak też interwencji policyjnych (k. 95), a także pisma dotyczące oceny pracy Sołtysa K. (k.109 i nast.) są więc bez znaczenia w sprawie niniejszej.

Reasumując, kwestionowane przez powódkę działania (...) nie są bezprawne, a przede wszystkim żądania swe powódka powinna kierować nie przeciwko pozwanej, zatem w konsekwencji powództwo należało oddalić (pkt I wyroku).

O kosztach (pkt II wyroku) orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. zgodnie z którym strona przegrywająca proces jest obowiązana zwrócić przeciwnikowi poniesione koszty. Na koszty te w niniejszej sprawie składa się wynagrodzenie pełnomocnika pozwanej, liczone stosownie do wartości przedmiotu sporu (§ 6 pkt 2 Rozp. Min. Spr. z 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych).